

Üstü Kalsın

– F.Ç.Kabadayı · 23 Aralık 2014

“Haydi yeğen, sıyrır tabağını, bak at şu lokmayı da ağzına... Boşa gitmesin, para vereceğiz!”

“Doydum amca, sağ ol, kesene bin bereket...”

Belki de sırf bu sözü defalarca duymak için bile yeğenini buraya getirmişti. Başkalarından gerçek sevgi dahi alamıyordu, dua alabilmek onun için büyük ödüldü. Lokantanın cam kenarındaki lüks bölümünde yemek ısmarlamak her amcanın yapacağı bir şey değildi. Kadir Amcası, “Askerden dön gel hele de, sana bir yemek ısmarlayayım.” diyerek Yüksel’e tam on sekiz ay öncesinden söz vermişti. ‘O vakte kim öle kim kala’ diye düşünmüş de olabilirdi. Bu cimriliği nedeniyle etrafta sevilmediğini akrabaları kadar çevresindekiler, iş arkadaşları, mahalle sakinleri hatta ve hatta alışveriş yaptığı, yemek yediği, selamlaştığı herkes bilirdi.

Ne vardı şu an karşısında duran iri göbekli amcası değil de Ayla olsaydı?

Bir hafta olmuştu vatan borcunu ödeyip döneli. Yüksel askerlik anılarını anlatmaya başladığında dinleyen diğer erkeklerin de anıları aklına geliyor, sözünü kesiyorlardı. Ağzının tadıyla doğru dürüst bir anlatamamış, tabiri caizse anlatmaya çalışmaktan yorulmuştu. Amcası da dinlemeyeceği için ona hiç bahsetmedi. Hep fabrika işlerini, çalışanlara attığı fırçalarını, nasıl zengin olduğu hikayelerini dinledi.

Karnı doymuş, etrafı seyretmekten de bıkmıştı. “Kalkalım mı?” diye sormaya cesaret edemedi. Amcasından çekinirdi. Onun zenginliğine, otoritesine hayrandı. Keşke ondaki azim, hırs gibi olumlu, kul hakkını umursamama, çıkar için en yakınına mağdur etme gibi olumsuz özellikler de babasında olsaydı.

Oysa babası öyle miydi? Aldığıyla yetinmeyi bilen gözü gönü tok adamın tekiydi.

“Yüksel yeğen, bardağındaki suyu da bitir de kalkalım. Para verdik, boşa gitmesin.”

Bir suyu ikisi paylaşmıştı. Şimdi bıraksa, içmese, ‘para boşa gitti’ diye söylenip duracaktı. Gözünü yumup bir dikişte bitirdi.

Garson, kendisine yapılan işaretle hemen gelmişti. Siyah beyaz ütülü bir takım elbise, kısa kravatla elindeki küçük tahta sandığı masaya nazikçe bıraktı. Kadir, masanın neredeyse üstüne çıkacak göbeğini az geriye çekerek cebinden cüzdanını çıkardı. Ardından sandığı aralayıp hesaba baktı. Elli lirayı masanın üzerinde göstere göstere sandığa bıraktı. Hesap kırk dokuz lira yetmiş beş kuruş tutmuştu.

“Üstü kalsın!” dedi.

Garsonun ne düşündüğünü Yüksel tahmin edebiliyordu. İki yüz elli kuruş kalsa ya da kalmasa ne fark ederdi ki? Havasına bakılırsa sanki yüklü bir bahşış bırakmıştı. Garson yine de nazikçe teşekkür ederek kasaya gitti. Ardından ceketini getirip giymesine yardım etti. Doğru dürüst bir bahşış bırakmayacağını bile bile patronlarından fırça yememek için güler yüzlü davranıyordu.

Yüksel amcasına yine hayran kaldı. Üzerine giydiği iki yıllık pantolonu, annesinin aldığı mavi kazağıyla herkesin gözünde fakir göründüğünü iliklerine kadar hissedebiliyordu. Amcasına gösterilen ihtimamın verdiği hayranlıkla o anda karar verdi; bir gün kendisi de tam da böyle hatta daha da havalı bir şekilde “üstü kalsın” diyecekti.

Kadir Bey, yeni değiştirdiği arabasıyla yeğenini eve bırakırken bütün cömertliği üzerinde olmalıydı ki cebine de yüz lira harçlık koydu. Ne de olsa bir kere askerden geliniyordu, işsiz güçsüz bir gençti. Kendine göre ihtiyaçları vardı ve babasının gözüne bakacağını ve hayal kırıklığına uğrayacağını tahmin ediyor olmalıydı.

“Gerek yoktu amca...” diyerek cılız bir sesle teşekkür etti.

“Olsun yeğen, üst baş alırsın, gezersin, arkadaşına bir şey ısmarlarsın.”

Bu parayla bunlardan ancak biri yapılırdı biliyordu ama olsun diyordu. Belki de hepsini yapabilirdi, neden olmasındı? Hatta ve hatta bu parayla bile en kısa zamanda “Üstü kalsın” diyebilirdi. Fakat bu üst baş ile bu mümkün değildi.

Amcasına defalarca dua ve teşekkür ettikten sonra mutlu dakikalarını sonlandırıp evine girdi. İkinci katta bir apartman dairesinde, ona henüz doyamamış annesi ve işten gelen yorgun bedeniyle uyuyakalan babasının yaşadığı evine...

“Amcanla yemek nasıl geçti oğlum?”

“İyiydi anne.”

“Seni işe alayım falan dedi mi?”

“Yok, bana sadece işçi çıkaracağından bahsetti.”

Annesi, oturduğu kanepeden üzülerek oğluna baktı. “La Havle” diyerek başını sağa doğru büktü. Kadir Bey’in bu tutumu hiç hoşuna gitmiyordu. Ne vardı sanki askerden yeni gelmiş şu gariban oğlunu işe

alsaydı? Koca fabrikada bir ona mı ekmek parası veremeyecekti? Bir o mu fazlalık olacaktı? Mecbur değildi elbette ama yapması şık olurdu, amcalığına yakışırdı. İşçilerine karşı ne kadar merhametsiz ve cimri olduğunu da bilmesine rağmen oğlunun onun yanında çalışmasına dünden razıydı. Yoksa liseyi zor bitiren oğlu iş bulmakta da zorlanacaktı. Ne kendine güveni vardı ne de sahip çıkacak bir akrabası...

Annesi kara kara düşünürken oğlu da düşünüyordu. Elini yıkarken bu parayı nasıl değerlendireceği hususunda bir karara vardı. Önce kendisine şık bir kıyafet almalıydı. Ardından yıllardır yanıp tutuştuğu Ayla'yı davet etmeliydi ve çay ücretini öderken de "Üstü kalsın" demeliydi.

Derin bir nefes aldı. Ayla her aklına geldiğinde böyle oluyordu. Neredeyse çocukluğundan beri onun parlak saçlarından ojeli tırnaklarına, yürüyüşünden kibar konuşmasına, nazından sözüne her şeyine hayrandı. Askerde ona yazdığı mektupları yollayabilseydi belki de şimdiye kadar biraz yol kat etmiş olacaktı. Fakat cesaretini toplayamamış mektupları da kendiyle terhis etmişti.

"Mektupları da götürmeliyim, anlatmalıyım, inandırmalıyım, ikna etmeliyim," diyerek yatağına uzandı, kollarını boynunun altında birleştirip gözlerini tavana dikti. Yarın ilk iş olarak çarşı pazarı alt üst edecekti. Ardından Ayla'yı, hayalindeki kadını arayıp gerekirse yalvaracak buluşmaya ikna edecekti.

Yarın nazlandııkça nazlandı; geç oldu. Sabah erkenden birkaç lokma atıştırıp, mektupları da katlayıp montunun cebine yerleştirmiş, anasına 'iş aramaya gidiyorum' diyerek yola koyulmuştu. Evden çıktığında akşamki cesaretinin azaldığını hatta hiç kalmadığını hissediyordu. Eli kahverengi montunun cebindeydi, hem mektupları hem de dün amcasının verdiği parayı sıkı sıkı tutuyordu. Önce vitrinlere baktı, dolu doluydu, renk renkti, çeşit çeşitti, her zevke uygunu da vardı fakat yazık ki her şey ateş pahasıydı. İyi bir gömlek dahi alsa parasının tamamı giderdi. İndirim yazan mağazaları tek tek dolaştı. Hepsini mi yalancıydı? Gittikçe umudu yitiyor, yürüdükçe de yoruluyordu.

Gördüğü telefon kulübesinin başında durdu, uzun uzun düşündü. Ayla'yı aramalı, randevu almalıydı. Kabul eder miydi acaba? Ayla, ilk ve son aşkı o narin sevdiği, mahallenin en güzel kızlarından biriydi. Babası mahallenin arka sokağında ayakkabıcıydı. Ayla liseyi bitirdikten sonra diki nakış ve pasta börek kurslarına da gitmişti. Onu kaç defa takip etmiş, konuşmaya yeltenmiş ama cesaret edip yaklaşmamıştı. Birkaç kez göz göze gelmeleri bile büyük çabayla olmuştu. Askerdeyken birkaç kez sadece sesini duyup kapattığı o günlerin heyecanını yaşarken dizleri titredi.

On liraya bir kart alıp kulübeye girdi. Nasıl olsa daha doksan lirası vardı. Numara zaten ezberindeydi.

Çevirdi.

Korkuyordu ya telefonu başkası açarsa? Annesi bile açsa Ayla'yı telefona istemeliydi.

“Alo?”

“Alo?”

“Buyurun?”

“Ayla Hanım...”

“Evet benim...”

“Ben... Ben mahalleden... Yüksel. Mustafa'nın oğlu... Şey... Ben askerden döndüm de... Diyecektim ki... Eğer vaktiniz varsa birlikte bir çay içelim diyecektim.”

“Bilmem ki... Uygun olur mu?”

Düşünüyor olmalıydı yoksa ısrar mı bekliyordu, etmeliydi. Hatta yalvarmalıydı.

“Lütfen... Sadece yarım saat. Sizi saat birde sahildeki Manolya Kafede bekleyeceğim.”

“Bilemiyorum.”

Kızın sesinde biraz naz biraz itiraz vardı. Konuşurken sesinin titrediğini anlıyor muydu acaba? Askerden yeni gelmiş, işi gücü olmayan, saçları bile henüz uzamamış biriyle çay içmek onu rencide eder miydi? Yakışıklı sayılırdı ama kariyeri, maddi durumu hiç yoktu. Bu kadar isteyen olan bir kız kendisini bu halde kabul edecek miydi? İkisi de konuşmuyordu. Konuşmanın bitme süresi de azalmıştı. Korkuyordu. Süre susmalarla, yalvarmalarla geçiyordu. Telefon eğer Ayla'nın yüzüne kapanırsa zaten gelme olasılığı sıfıra düşecekti.

“Ne diyorsunuz Ayla Hanım? Lütfen kırmayın beni...”

“Peki geleceğim.”

Heyecanı ve sevinci sesine yansıyarak teşekkür edip vedalaştı. Acele etmeliydi. Saat bir olmadan kıyafet bulmalı, tıraş olmalıydı. Nihayet oldukça köşe bucak sayılabilecek bir mağazada kahverengi bir pantolon ile mavi bir gömlek bulabildi. Tezgâhtarın “İndirim de yaparız önce deneyin, beğenin” demesi de içini rahatlatmıştı. Giydikleri yakışmış, uyum da sağlamıştı. Üzerinden çıkarmadan fiyatını da öğrendi. İkisi atmış beş yapıyordu. Olurdu, çay ismarlamaya da rahatlıkla yetecekti.

Eski pantolon ve kıyafetleriyle Ayla'nın yanına gidemeyeceği, zaten de çok eskidiği, giymekten bıktığını düşünerek onları atmaya karar verdi. Kıyafetini üzerinden çıkarmadan hesabı ödedi, eskileri de çıkar çıkmaz konteynıra attı. Mektupların montun cebinde kaldığını fark edememişti.

İlk gördüğü berbere tıraş fiyatını sordu;

“Beş lira abi...”

“Tamam.”

Berber, el çabukluğuyla tıraşını tamamlamış, beş lirasını da almıştı. Yüksel kalan parasına baktı: yirmi

lira.Yeterdi.

Yeterdi de Őimdi kızın yanına eli boş mu gidecekti? Saatine baktı. YaklaŐık bir saat vardı. Kűcűk de olsa ona uygun bir hediye bulmalıydı. Adımlarını hızlandırdı. Őimdi sevdiceđine gűzel bir kazak, bir Őal, pahalı bir parfűm alsa gűzel olmaz mıydı? Yoktu iŐte. İmkanı yoktu, çaresizlik diz boyuydu.

Műzik kutuları on beŐ, hatıra defterleri on, mumluklar yirmi...

Her dűkkűndan "Yok," diyerek ıktı. BeđenmemiŐ gibi yapmaktan yorulmuŐtu. Sonunda iek satan bir ingeneyle karŐılaŐınca gűzleri parladı;

"A be gűzel delikanlı... İstersin sevdiđine vereyim bir gűl?"

"İsterim de..."

"Aliver be, yoksam beđenmez misin goncacık gűllerimi?"

"Beđenirim de..."

"Aaadi al bi gűl delikanlı."

"Ne kadar ablacığım?"

"Yirmidir de sana on olsun a be!"

Yűksel dűŐünemeden kabul etti. On lira da aya fazlasıyla yeterdi. İçecekleri bir bardak çay deđil miydi altı üstű? Gűlű őzenle seti. Kalan on lirayı cebine yerleŐtirip 'eyvallah' diyerek uzaklaŐtı. Őimdi sahilde onu bekleyecekti. 'Geleceđim' demiŐti, gelecekti.

Hızlı adımlar, birkaç kiŐiye çarpmasına őzűr dilemesine, azarlanmasına ve elindeki gűlűn kırılmasına sebep olmuŐtu. Kırılan yerini koparıp goncayı zor tutarak ilerledi. Canı çok sıkılmıŐtı ama durumu Ayla'ya anlatabilirdi "iŐ bulacağım, seni isteteceğim, evlenince her fırsatta gűl getireceğim" derse muhakkak anlayıŐla karŐılardı.

Erken varması her geçen dakika daha da sabırsızlanmasına yol açtı. Gűzel bir masaya oturup gelenlere bakmaya baŐladı. Dizini salladığının farkına varmıyordu. Garson gelip bir sipariŐi olup olmadığını sorduğunda arkadaŐını bekleyeceğini sűyleyerek yolladı.

Dakikalar saat oluyordu. Üstűnű baŐını toz varmiŐasına çırpıyor, kendince oyalanıyordu. Elindeki gűle baktı, bu halde nasıl verecekti hiç aklı kesmiyordu. Atacak gibi oldu sonradan vazgeçti hiç yoktan iyiydi. Hem mektuplarla birlikte verince anlam kazanırdı.

Mektuplar...

Mektuplar neredeydi peki?

İstemsizce elini bacağına hızla vurdu. Nasıl olurdu? Onları da montuyla attığını anımsadığında dünya bir kez daha başına yıkıldı. Saate baktı. Gidip alıp gelse yetişebilir miydi? İmkânı yoktu. Üstelik konteynırda üzerine her şey bulaşmış olabilirdi. Çöp karıştırırsa üstü başı da kokacaktı. Aldığı kıyafetler de bir işe yaramayacaktı ve Ayla'dan sonra gelmek ona en büyük hakaret olacaktı. Olsun, diyerek boynunu büktü. Bunu da anlatırdı. Bu kadar olumsuzluktan sonra kız kendine nasıl güvenecekti? Böyle şaşkın biriyle hayat kurmayı ister miydi?

“Yüksel...”

Başını kaldırdı. Siyah uzun dalga dalga saçları, kumral teni, yay gibi kaşlarıyla bir ışık süzmesini andırıyordu. Ayağa kalkarken masaya çarptı;

“Hoş... Hoş geldin Ayla...”

Gülümsüyordu. Üzerine oturan kırmızı siyah elbisesi, dolgun bacaklarını ortaya çıkarmıştı. Bu nasıl bir güzellikti.

“Buyur otur,” derken sesi titredi. Ayla, yine gülümseyerek oturdu, acaba sakarlığına mı heyecanına mı gülümsüyordu?

“Nasılsın Yüksel?”

“İyi... İyiyim...”

“Çok oldu mu sen geleli?”

“Oldu, olsun, önemli değil. Sen geldin ya.”

“Gelmem çok önemli mi senin için?”

Sesinde cilve ile karışık küçümseme de seziliyordu.

“Evet. Çok...”

“Peki niçin?”

Ayla çantasını masanın üzerine bıraktı. Garson hemen gelmiş isteklerini sormuştu.

“Ne içersiniz?”

“Ben bir cabbuccino alayım lütfen.”

“Peki efendim, ya siz?”

“Ben biraz sonra alayım...”

Nasıl alacaktı? Cebinde sadece on lirası vardı ve o nasıl bir içecekse onu içmek isteyen sevdiği kız şu an karşısındaydı. Üstelik bu para onun içeceğine yeter miydi hiçbir fikri yoktu. Acaba on liradan fazla tutar

mıydı? Belki de zannettiği gibi değil, beş altı liralık bir içecekti.

Garson uzaklaşmış, Ayla ise sorusunun cevabını bekleyen gözlerle Yüksel'e bakıyordu. Yüksel son iki dakika içinde aslında yıllardır itiraf etmek için sabırsızlandıklarını kafasında toparlamıştı. Bütün cesaretini toplayıp anlatmaya başladı. Masanın altında salladığı dizini, ellerini ovuşturduğunu, arada yutkunduğunu Ayla fark ediyor muydu?

"Ayla... Yani Ayla Hanım... İnsan hayatında bir kez sever başka da severse o ya gölgesidir ya yalandır... Ben de ortaokuldan beri size sevdalıyım... Fark etmemiş olamazsınız. Lise okuduğunuz yıllarda sizi hep beklerdim yol kenarında. Bazen üstüm başım perişan diye görünmezdim."

"Ben insanların üstüne başına bakmam ki..."

"Öyle ama... Siz... Siz hep güzel giyinirdiniz. Halen de öyle."

"Teşekkür ederim Yüksel... Bunları mı konuşacağız hep?"

"Hayır, hayır! Demem o ki... Ben sizi çok sevdim, vatani görevimi yaparken en çok size hasret çektim. Mektuplar yazdım. Göndermeye cesaret edemedim. Bugün size mektupları da getirmiştım ama yanlılıkla..."

Ayla sağa sola başını salladı. Anlatıyor ispat edemiyordu. Elinde iki saattir tuttuğu gülü uzatmanın vakti gelmişti. Çekinerek uzattı.

"Bu sizin... Gelirken biraz acele ettim, yolda istemeden çarpışmalar oldu. O arada dalı kırılmış."

Gülümsüyordu Ayla. Mektupları kaybetmiş, gülün dalını kırmış, yıllarca aşkını anlatamamış biri vardı karşısında ve "Seni seviyorum!" diyordu. Buna gülünmez de ne yapıldı?

"Buyurun efendim..." diyerek garson siparişi bırakıp gitti.

"Anlıyorum Yüksel, teşekkür ederim," diyerek gülü alıp bir kez kokladı, ardından da masanın üzerine bıraktı. Cabbuccinosundan bir yudum içti. Etrafa göz attı. Masalar iç içe girmediyse de birbirine haylice yakındı. Her masada en az iki kişi vardı ve denizin kokusu ile birlikte serinliği de hissediliyordu.

"Askerlik bitti demek?"

"Evet..."

"Ne yapacaksın şimdi?"

"İş bulacağım önce... Sonra, en kısa zamanda ailemi göndereceğim, tabi sen kabul edersen..."

Ayla ne demek istediğini önce anlayamadı, birkaç saniye sonra kahkahalar yükseldi. Şimdi yan masalardaki tüm müşteriler Ayla'nın şuh kahkahasına bakıyordu;

“İlahi Yüksel... Duymadın galiba. Ben nişanlıyım ayol. Söylemediler mi?”

Yüksel duraksadı. Masanın üzerindeki kapalı suyu açıp bardağa doldurdu. Bir yudum da bitirdi. Yanlış mı duymuştu, yoksa şaka mı yapıyordu? Bunun şakası da olmazdı ki?”

“Kiminle?”

Gözlerinde korku, nefret, üzüntü vardı.

“Halamin oğlu ile... Avukat oldu, hatırlar mısın bilmem, hani akşamları mahallede yakar top oynardık hep beraber... Siz de seyrederdiniz bizi.”

Hatırlıyordu. O sıksa Nedim, Ayla'nın dayısının oğlu okumuş avukat olmuştu demek. İnanamıyordu. Hem avukat olmuş hem de sevdiği kızı almıştı. Bazı insanlara kader ne cilveler yapıyordu böyle? Peki Yüksel neden böyle şanssız, bahtsız, sevgisiz, parasız ve işsizdi?

“Hayırlı olsun.”

“Sağ ol canım benim...”

Yüksel sustu, denize baktı, dalga dalgaydı. Ayla'ya baktı, sadece gülümsüyor, içiyor ve seyrediyordu.

Yarım kalan cappicunosunu masaya bıraktı;

“Ben kalkmalıyım, zaten yarım saat demiştin, bak... Yirmi beş dakika olmuş. Görüşürüz yine Yüksel. Alışverişe de çıkmam lazım, malum hazırlıklar...”

“Tabi... Tabi...”

Tokalaşıp kayboldu Ayla. Saçları rüzgârla savruluyor elbisesinin eteği arada hafiften açılıyordu. Yüksel yeniden oturdu.

Düşünüyordu. Hayalleri yıkılmıştı. Ayla'yı kaybettiğini öğrenmek onu derinden sarmıştı. Elbiselerine baktı. Ne kadar heyecanla aldığı anımsadı. Masadaki güle baktı, almaya bile değer bulmamıştı. Ayla'nın

kahvesi Yüksel'in hayalleri yarım kalmıştı...

"Başka bir isteğiniz var mı?" diyen garsona baktı. Yoktu. Hesabı istedi. Garson hemen elindeki adisyonu karalayıp söyledi;

"Suyla beraber on iki lira efendim..."

Şimdi ne yapacaktı? Cebinde sadece on lirası olan birinin yapması gerekeni. Anlatacaktı, yarın bırakırım diyecekti. İyi de kime? Garsona mı?

"Garson kardeş, sadece on lira var üzerimde..."

"Olur mu öyle şey beyefendi."

"Oluyor işte. Askerden yeni geldim, işim yok henüz."

"Bunlar bizi alakadar etmez, ben patrona ne diyeceğim, hesap eksik çıkar, ben mi ödeyeceğim."

"Yok işte, ne yapabilirim? Hem bir fıncan içecek on iki mi olur canım?"

"Su da var beyefendi..."

İçmez olaydım diyordu o bir bardak suyu. Üstü kalsın demeyi hayal ederken düştüğü durumda neyin nesiydi? İçeri girip patrona söyleyeceğini, yarın getireceğini söyleyerek garsondan müsaade istedi, yol göstermişti. İşte o anda olan oldu. Yüksel on lirayı garsona uzatıp kaçmaya başladı. Garson arkasında "beyefendi, beyefendi" diye bağırarak sadece yan masadakilerin ilgisini çekmiş, başka da bir işe yaramamıştı.

Yüksel hayatının en hızlı koşusunu yapıyordu şimdi. Denizin kenarına, kayalıkla gelene kadar koştu. Ardına baktı. Kimseler yoktu. Derin bir nefes aldı.

Annesi şimdi iş bulması için dualar ediyor olmalıydı, Ayla arkadaşlarına anlatarak gülüyordu belki de.

Bağırды, çığlık attı;

"Ey hayat! Nedir bana kinin? Nedir alıp veremediğin? Nedir istediğin? Hep aldın, hep aldın! Ne verdin bana? Koca bir hiç! Al canımı da al! Al da kurtul! Üstü de sen de kalsın!"

Kendini kayalıklardan aşağıya doğru bıraktı. Denizin dalgası, parçalanmış bedeninin kanlarını uzaklara doğru sürüklüyor suyuna katıyordu.